

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Miljødirektoratet

post@miljodir.no

Vår ref:

Deres ref: 2014/14364

Hvalstad, den: 16.09.2015

Høringsvar - Forslag til regulering av fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjø fra 2016

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev av 12.06.2015 fra Miljødirektoratet (direktoratet) vedrørende regulering av fiske etter anadrome laksefisk i elv og sjø.

Generelle forslag

Med unntak av detaljendringer i enkelte regioner, bærer forslaget i stor grad preg av mindre justeringer som mest sannsynlig ikke vil gjøre noen større utslag på det beskatningstrykket lokale laksebestander utsettes for p.t.. NJFF velger derfor i hovedsak å komme med generelle betraktninger.

Direktoratet ber om tilbakemelding på om en skal endre fisketiden i sjøfisket til å gå fra datoangivelse til ukeangivelse. NJFF mener primært det er formålstjenlig å opprettholde bruken av datoer slik det er gjort til nå. NJFF tror likevel en eventuell omlegging til ukeangivelse er av marginal betydning i den større sammenhengen.

NJFF stiller seg bak at direktoratet tar ut spesielle redskapsbegrensninger som i dag er forskriftsfestet. Fiskereglene i en del vassdrag har allerede nådd en forvirringsnivå som med sikkerhet skyver svært mange fiskere bort. Mange av disse er mer eller mindre ukritisk innførte lokale regler, men direktoratet bør ikke bidra til at dette gjøres enda mer komplisert enn det allerede er.

NJFF vet det ikke er direktoratets mandat, og det er ingen norsk tradisjon for å gjøre det, men forvaltningen vurdert å påvirke til at regelverket i vassdragene ikke fikk lov til å utvikle seg i retning av svært kompliserte og nærmest uforståelige regler. Vi ser eksempler på dette i vassdrag med fiske etter anadrome arter. Det beste for fiskerne hadde vært om direktoratet satt enkle og forståelige regler som var tilstrekkelige til å oppnå de gytebestandsmålene som settes.

Det er foruroligende at det i stadig flere vassdrag oppleves som vanskeligere å komme til fiske for sportsfiskere med tradisjonelt agn slik som mark og sluk. Begrunnelsen for mange av disse reglene er ofte vage og dårlig faglig fundert. Ofte er de begrunnet med at det er gjenutsetningsplikt på enkelte arter, størrelser eller kjønn – andre ganger tas det sikkert reint kommersielle hensyn for å gjøre sitt vald mer attraktive for en innsnevret gruppe fiskere.

Det må også nevnes at reguleringer i forhold til å sette tilbake gitte størrelser eller kjønn på en forsvarlig måte kan være krevende. Å måle lengden på en fisk er teoretisk en enkel øvelse, men en sprellende laks på rundt en meter er det lett å feilmåle, og måleprosessen tar tid – en

tid fisken mest sannsynlig lider under fysiologisk dersom den ikke utføres optimalt. Å skille laks fra ørret er også ofte vanskelig. Vi har selv sett meriterede lakseforskere stå rundt en fisk og diskutert hva slags art det kan være – da skal det ikke forventes at personer som kanskje ser laks/ørret for første gang skiller dem 100% sikkert i løpet av noen få sekunder. Like ille kan det være ved gjenutsettingsplikt på gitt kjønn, særlig tidlig i sesongen. Teoretisk skal det være enkelt, særlig om en har sett og kjønnsbestemt titalls eller hundretalls individer av arten, men realiteten er at dette mest sannsynlig er svært vanskelig for den jevne laksefisker. En kan alltid si at en da skal la tvilen komme fisken til gode, men realiteten er at de fleste fortsatt kommer til elva for å fiske noe de kan spise etterpå.

De kompliserte reglene medvirker til å senke gleden ved fisket, og frykten for å gjøre feil senker den ytterligere. Mange har sluttet å fiske på grunn av dette. NJFF mener primært at gjenutsetting av gitt kjønn bør avvikes for å få en mer naturlig sammensatt gytebestand (kjønnsmessig). Som et minimum at en ikke må innføre gjenutsettingsplikt på gitt kjønn før en er i den delen av sesongen hvor en svært raskt og sikkert kan avgjøre om en lovlig kan avlive fisken.

Å innføre lokale regler for dette resulterer ofte i at f.eks. markfiske blir forbudt i den tanke at markfiske ikke er forenlig med en gjenutsettingspraksis. Denne logikken er etter vår mening gal. Det meste av fang og slipp internasjonalt foregår mest sannsynlig ved denne typen «skadelig» agnfiske (levende eller annet organisk agn).

NJFF mener det er viktig å ikke diskriminere mellom ulike grupper fiskere, men heller tilpasse reglene slik at flest mulig får anledning til å delta i fisket. I forhold til markfiske og for så vidt slukfiske, kan det gjøres ved relativt enkle grep – reduksjon i antall kroker på sluk (gjort) eller å pålegge bruk av egnede kroker (f.eks. sirkelkrok ved markfiske).

Som det kommer frem ovenfor vet NJFF at detaljreglene i vassdragene oftest er basert på lokale rettighetshaverinitiativ. Vi ser med bekymring på den effekten «jungelen» av ekskluderende regler har fått og vil få mht å oppnå reell rekreasjon og det gode folkefisket fiske etter anadrome arter bør og skal være.

Sjøørret

NJFF og flere av våre fylkeslag har over tid hevdet at det er behov for å vurdere minstemålet for sjøørret (for så vidt også for laks og antagelig også sjørøye). I dag er minstemålet 35 cm sør for Nordland og 30 videre nordover. I den store majoritet av kjønnsmodner (angitt som 50% kjønnsmoden andel) sjøørret fra ca 40 cm og oppover, i noen bestander ved noe lavere lengde, i andre ved langt større lengde. I tillegg er sjøørretens og sjørøyas livshistorie slik at de normalt har mange sjøopphold også etter kjønnsmodning. Som et minimum burde minstemålet vært 40 cm. For å ivareta muligheten til økt flergangsgyting helst større enn dette. I Sverige er for eksempel minstemålet 45cm, og en har antagelig sette en stor oppgang i sjøørretbestandene som følge av dette. Flere fisker spares, og flere fisker rekker å nå både førstegangs-, andregangs- og flergangsgyting. Fiskerne får potensielt flere store fisker å fiske på, og attraktiviteten i fisket vil øke. Det samme vil gjelde for sjørøye som har kort oppholdstid i sjøen og dermed trenger lengre tid for å oppnå gode størrelser.

NJFF mener tiden er overmoden for å se nærmere på minstemålsbestemmelsene, men ser at dette medfører en endring i en annen forskrift enn det som nå høres, og ber derfor direktoratet at en seinest tar dette temaet opp på førstkommende møte i det nasjonale lakserådet.

Mht reguleringene av sjøørretfiske med stang og håndsnøre i sjøen mener NJFF som tidligere at oppløsningsnivået på reguleringene er alt for grovmasket. Vi støtter fullt ut at det ikke

åpnes for beskatning, eller at en regulerer lengden på sesongen, dersom det er faglig godt begrunnet. Slik vi oppfatter dagens regulering av dette sportsfisket, opplever vi dessverre at det er innført sjablongmessig uten denne gode faglige vurderingen som basis. Det er derfor på høy tid at direktoratet intensiverer satsingen på sjørørret i alle dens livsmiljøer. Det er lovet ved flere anledning, men lite synlig har skjedd i mellomtiden. NJFF ber derfor at tale i den kommende tiden omsettes til handling slik at sjørørret (og sjørøye) kan få de reelle fokus som behøves og at de aktivt forvaltes etter intensjonen i «lakselovens» formålsparagraf. Det er i for lang tid lagt vekt på at en mangler tilstrekkelig kunnskap. Kunnskap kan innhentes, men det forutsetter vilje til å satse. Denne satsingen mener vi bør komme i den nærmeste fremtid.

Strengere krav om rapportering for sjølaksefisket

Gjennom vårt fylkeslag i Rogaland registrerer vi at kravene til rapportering i elv og sjø er svært ulike. I vassdragene må elveeigarlag rapportere vald, navn, dato, redskapstype og fisketid pr. laks/sjørørret oppgis og dette offentliggjøres i mange tilfeller på laksebørs. For sjølaksefiske er det mangel på innsyn og vi krever det må bli en bedre rapportering med mer innsyn. Det er ingen begrensning på antall laks i sjølaksefisket som medfører mulighet for sterk påvirkning av en eller flere bestander. Dette står i sterk kontrast til den mer regulerte beskatningen i elvefisket. For Ryfylke er det over tid redusert døgnkvote fra 5 laks til 3 laks og i neste periode er det foreslått 2 laks som døgnkvote. I tillegg er det lokale reguleringer i noen av vassdragene som setter døgnkvote til 1 laks og utsetningspåbud på hunnlaks i perioder. I tillegg er det gjort grundige undersøkelser i Ryfylke- og Jærvassdragene over tid, som har gitt god oversikt over beskatningen i % for de ulike vassdragene og grunnlag for reguleringer som sikrer GBM.

NJFF mener det må være et mål å ha et sjølaksefiske hvor en har mer innsyn og strengere krav til løpende rapportering (der fisketiden tillater det) og ber om at dette forbedres. Det må rapporteres i både i antall, vekt per laks inkludert fordeling på størrelsestype og det må oppgis fangst per kilenot, og fangsttall må offentliggjøres. D.v.s et like åpent innsyn i fangsttallene som for elvefiske.

Reguleringer i elv og sjø i de enkelte regionene

NJFF støtter i all hovedsak reguleringene i regionene som foreslått av direktoratet, men har noen mindre kommentarer som er innkommet fra to av våre fylkeslag. Noen fylkeslag har sendt sine innspill via fylkesmannen slik det bes om i høringsbrevet. Det gjelder muligens også for de regionene vi vi har lagt inn kommentarer på i den videre teksten.

Aust-Agder og Vest-Agder

Elv – Aust-Agder og Vest-Agder

Aust-Agder

NJFF støtter fylkesmannens forslag til reguleringer i elv, ellers ingen kommentarer.

Fylkesmannens vurdering/forslag:

Nidelva i Arendal: Fisketid 15.06–15.09. Fylkesmannen mener at måloppnåelsen er bedre enn det som legges til grunn i vitenskapelig råd for lakseforvaltnings rapporter, og at en

forskyvning i fangsttid er forsvarlig. Kommunikasjon med laget er god og fisketider kan endres raskt dersom nødvendig.

Storelva (Vegårvassdraget): Lokallaget foreslår fisketid 01.06-30.09 på laks og ørret.

Døgnkvote: to laks oppstrøms Hammerdammen, Nes verk: 1 laks. Døgnkvote 2 sjøørret. I Lagselva bare fiske fra land. Fylkesmannen støtter forslaget.

Fylkesmannen har vurdert at det ikke er forhold i andre vassdrag som tilsier at det er behov for endringer.

Rogaland

Elv

NJFF støtter DNs forslag for elv i denne regionen.

Sjø

Region Indre Rogaland

NJFF er bekymret over å utvide fisketid i sjø da kilenotfisket fisker på blanda bestander for mange vassdrag på vestlandet, dette gjelder spesielt kilenøter på ytre kyst. I tillegg fisker sjølaksefisket selektivt på den større laksen som er svært viktig for bestandens produktivitet og overlevelse (hunnlaks av mellom og storlaks er spesielt viktig).

For Ryfylke mener vi det må differensieres i en Nord og Sør region. Det er knyttet mer usikkerhet til bestandene i Vindafjorden (Åmselva, Vikedalselva og Rødneelva) som har variert mer de senere år og elvene har i en periode vært stengt med en gradvis åpning med strenge reguleringer. I tillegg er det bekymringsfullt med mindre villaks i Suldalslågen og en høyere andel kultivert laks i dette storlaksvassdraget.

Bestandene i sørlige deler av Ryfylke har vært mer robuste de siste 4 år og med grunnlag i de observasjonene og strengere reguleringer i vassdragene i nordfylket foreslår NJFF at det differensieres og det ikke utvides for mer kilenotfiske i Nordre region (spesielt Vindafjord) i kommende periode. Og fisketid for kilenot i Ryfylke region Nord beholdes uendret som i forrige periode. Det bør vurderes å trekke grense Nord Sør som en linje fra Kvitsøy - Jelsa

NJFF vil også peke på den reduserte sjøoverlevelsen bl.a grunnet lakselus og belastning fra oppdrettsnæringen. Dette betyr at det høstbare overskuddet er lavere. Dette er og en av grunnene til vårt fylkeslag har foreslutt og støtter en reduksjon i døgnkvote i vassdragene. Førre var prinsippet er viktig, og målet med reguleringene er å sikre GBM i vassdragene. Med den varslede veksten i oppdrettsnæringen som er på trappene vil vi få ytterlig belastning på villaksstammene. NJFF mener en p.g.a. dette må være varsom med å øke beskatningen både i sjølaksefisket og i vassdragene.

For vassdragene er det krav om midtsesongsevaluering og det settes i verk tiltak for å oppretholde GBM med stor påvirkning på sportsfisket. Dette er endringer i kvoter, fisketid og dels utsettingspåbud i vassdragene. Dersom det blir innført innkorting i vassdragene mener NJFF at det og må være en klar linje og at dette medfører og stenging av kilenotfiske umiddelbart i de regioner som beskatter vassdragene mest.

Region Kysten Stadt-Stavanger

NJFF Støtter foreslått regulering for Region Kysten Stadt – Stavanger

Region Jæren

Det har vært en foruroligende svekking av laksestammene på Jæren over flere år og vi ber forvaltningen evaluere etter sesongen 2015 og i prinsippet beholde reguleringene i elv og sjø som foreslått. Men at Jærvasdragene må evalueres og evt endringer/tiltak implementeres for å ivareta GBM.

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Øyvind Fjeldseth
Fiskekonsulent